

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 16. ФЕБРУАРА 1886.

ГОДИНА XI.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 28.

УРЕЂУЈЕ А. ХАПИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца поједан пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

БАЛКАНСКА ЦАРИЦА.

(Наставак.)

“Јован му упадне у реч, па ће му опазити, да су слобода и нада два највећа добра на свету, и да Црногорци нису криви, што је српско царство пропало. „Не!“ — одговара му врачар — но да им је отален с руке, да га опет подигну; али то неће моћи, докле год брата на северу не стеку. Јован му сасвим хладво одговори: „Далеко је север хладни;“ а старина се тргне и живахно му поврне, да ће млада мати Рујеја набрзо им однихати узданога брата, који ће на чудо целом свету тако присети, да им од њега нико ништа неће смети учинити. — Како ће тог брата познати — упита Јован; а стари пророк одговара им у дивним стиховима, да ће им Бог даровати; „Војеводу и пастира из ћелија — манастира.“ Каже, да тај неће бити као обични свештеници; па, осим крста црквенога, да он неће ништа више носити, што други калуђери носе, него да ће се китити доламом, сабљом, токама и членком на калпаку. Он ће — припадаје — брату пружити руку чак с југа на север, те ће један другоме дати веру за братску узданицу. И пошто добијете такога војводу под крстом, онда ћете — вели им — почети расплати слободу из клисуре; те ћете и Зети и другим Душановим бановинама опет бити узроком лепше среће. Старац, пошто то изговори, стане се трести, и кάже, да је напрегао много душу са читањем у будућност; те их моли, да га придржи, да не падне с оним чудним мачем. Кнез Петрун прилети к њему и онако посрђује старца изведе са позорнице. — Торђе

за тим још нешто гледе распореда војводама притврди, и у место свога болеснога, уцвељеног и дубоком старошћу изнемоглога ода Ива благослови њихово оружје. — Сада се сцена промене. Она представља бојно поље, а по њему леже мртви и рањени. Даница и Марта међу њих долазе. Даница је у свечано руво одевена, засукала рукаве и носи кондир воде, а њезина другарица носи кондир вина. Марта опомиње Даницу, да се чува, јер да јој је забрањен сваки напор због задобивене ране; а Даница дреши убрисац с ране на врату и вија пјиме по ваздуху: доста је љојзи, да Црногорци побеђују, тим је и њезина рана потпуно извидана. Између рањених и мртвих разасуто је свуда по позорници испребијано разноврсно оружје; попадале капе и фесови; јече рањеници, на различне начине тамо и амо поваљани. Међу овима лежи за једним грмом и рањени Станко под фесом и у одећи турскога паше. Даница и Марта полагано приступају рањеницима, да им загасе тешку жеђ хладном водицом и рујним винцем, како којега жеља за водом или вином повуче. Теше их љубазним речима и казују, како се бој врши. Рањени Црногорци захваљују Богу, јер по казивању Даничину виде, да њихова браћа добивају. Марта се препала, па вели, да ће и она и Даница на том месту погинути; јер, вели, да је међу онима што леже, видела Арапина. Позива је, да се одатле уклоне. Даница се на то и не обзире; а Марта збиља побегне. Станко се под раном стиска и превија. Подигне главу, па

видећи како јадни Црногорци свој мили завичај бране, а како смрт прну своју ко-прену на његове Анадолце свија, гризе га душа и уздахнувши вели: „Аох роде! Ух злочина! Пако на ме грешна зија!“ — О-нази у то Даницу па у чуду пита:

„Је-ли она? ил' с'јен њена,
Што се вије по разбоју?“

Или гениј Црногорства
Предсједава пропаст моју?

„Ко је да је, јавију се,
Јер ме жива жеђа мори,
И дави ме, ка' издајство,
Што учиних Црној Гори! . . .“

(Наставиће се.)

ЛИСТИЋИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.
(„Чаша воде“. Историјска шаљива игра у 5. чинова, од Е. Скриба, превео В. В.)

Приказ ове шаљиве игре 4. фебруара о. г. спада међу најбоље у овој сезони. Ружић (Болинброк), и Д. Ружињка (Малброва) били су изврсни. Игра њихова, мимика њихова, поентирање говора њиховог — све се то може назвати вештачким. Они су нас игром својом онамињали на ону арапску причу, у којој два духа, која живе једно с другим у непријатељству и завади, у различитом виду и облику једно другог нападају и гоне. Час се претворе у ватру, час у воду, час у змаја, час у орла, па бију љути бојак, у ком хоће једно другог да униште. У игри нашег вештачког парга најосмо ту борбу оличену без претеривања. С. Вујићка била је и појавом и игром дражесна, слаба краљица Ана, којој владање толико бриге задаје, да једва може доспети, да се забавља озбиљним, т. ј. љубавним пословима. Лепшё већ није могла истаћи своју љубав према Мешему, који јој се не прекидно врзе по глави, па му име чак и онда спомиње, кад се разговара о стварима, које се тичу државе. Л. Хацићева као Ебигалија кретала се лако, говорила је лепо и играла је добро. Десимировић био је добар Мешем. Од свију досадањих Мешемова, које до јако гледамо на нашој позорници, као да је он понајбоље испредњачио лепо измереном и одмереном игром својом. И други, у својим малим улогама, знали су се наћи на клизавом паркету. Још нам је и то споменути, да су тоалете женске биле лепе, богате и укусне, и да су паузе између поједињих чинова биле мало дуже, него што би требало, сигурно за то, што су наше глумице тоалете своје за сваки чин мењале.

— 0 —

(Звонар богородичине цркве. Романтична драма у 5 чинова са предигром, по Виктор Игову роману „Nôtre-dame de Paris“ прерадила Шарлота

Бирх-Пфајферова, с немачког превео Јован Ђорђевић — приказана ван претплате у Новом Саду у недељу 9. фебруара о. г.)

Представа „Звонара богородичине цркве“ занимљива је за нас у толико, што су главније улоге биле све скоро у новим рукама: архијакона Клод Фрела приказивао је г. Кестерчанек, звонара г. Миљковић, Феба г. Марковић, циганина Крола г. Банић, Есмералду гђца Л. Хацићева и Мадлену гђа Милојевићка; од старих беху гђа Ружићка као Жервеза и гђа Добриновићка као циганка и за тим Ударда. — Улога Клода Фрела, архијакона богородичине цркве у Паризу, пунја је разних душевних расположења и за глумца благодарна улога. Истина, то је улога, која одбија од себе, гледаоци се гнушају оног ипса, јер због њега страда невића Есмералда, но вешт глумац може ипак игром својом да задобије публику. Г. Кестерчанек узео је у Клоду тешку улогу на себе, но решио ју је доста по-вовоно. Притворност и благост поповску јасно нам је обележио; у страсним љубавним моменатаима знао се подићи до неке висине; жарку љубав знао је изразити, но ипак није се толико могао одржати, да је у свима фазама покаже доследно: мистимице га је издавао и глас, а особито мимика, тако, да је кретање противно било душевном расположењу и речима самим. Ово се особито приметило у ецени на звонари. Стереотипан је био г. Кестерчанек у нагибању напред. Од наше стране ипак нам је похвалити добру вољу његову, јер доиста види се, да је труда и студије уложио у улогу Клод Фрела. Поред воље и труда и поред жеље, да се дотера акценту нашем, има изгледа, да ће моћи представити временом Клод Фрела и добро и вешто. Што овог вечера није са свим успео нека се теши тиме, што се нико није вештаком родио, што свакоме за то треба труда и муке. — Гђцу Л. Хацићеву гледају овог пута први пут као Есмералду и мо-

жемо бити задовољни њеним приказивањем. У гађеву против архијакона беше дosta снажна, али је снага нешто издала у сцени на кули црквој; као љубавница Фебова држала се такође, и добро, међутим није дosta показала осећаја, кад се упозна са матером својом Жервезом. — Г. Марковић је имао мање говора а више делања. Играо је добро, а још би боље успео, да се мало занео, па да је радио пуним гласом. То, сигурно, за то није смeo чинити, што није био сасвим сигуран у својој улози, па се бојао, да у заносу свом не ће добро чути светог духа позоришног, који је милостива срца, па помаже глумцима, који имају обичаја да не науче добро својих улога — Г. Марковић као Феб љубавник био је на месту, но као осветник био је слаб, благ. — С хвалом наводимо, да је г. Банић циганина карактеристично извео, могао је и нагласком циганским владати па и бубњем; штета што је на једном ил другом месту заборавио циганског говора. — Гђи Милојевићки немамо шта замерити у њеној мањој улози; исто тако ни гђи Ј. Добриновићки и њеном св. Дионисију и великим крсту. — Гђа Ружићка као свагда у Жервзи тако и овог пута беше иззврена. — Напослетку нам је на вести, да су изазвани г. Кестерчанек и гђа Л. Хацићева после сцене у тамници — но заиста су и заслужили у тој сцени свако одликовање.

С. М.

(Недељни ред позоришних представа.) У среду 19. фебруара: Свечана представа у прославу успомене на Косту Трифковића: „Честитам.“ Шаљива игра у 1 чину, с певањем, написао Коста Трифковић. — За тим: „Љубавно писмо.“ Шаљива игра у 1 чину, написао К. Трифковић. — На послетку: „Француско-пруски рат.“ Шаљива игра у 1 чину, од К. Трифковића. — У четвртак 20. фебруара први пут: „На доброворну цел.“ Шаљива игра у 3 чина, написао Милан Савић. — Пре тога: „Шоља теја.“ Шаљива игра у 1 чину, превео Г. Гершић. — У суботу 22. фебруара: „Ђаволови записници.“ Драма у 3 чина, написао Араго, по француском превео М. Видуловић. — У недељу 23. фебруара по други пут: „Стеван последњи босански краљ.“ Историјска трагедија у 5 чинова, написао Мита Поповић.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У ЗАГРЕВУ.

(Годишњи рад народног позоришта у Загребу.) Из извештаја интенданције народног позоришта вадимо ове податке: Од 1. јануара до 31. децембра 1885. давано је 200 представа, од којих је било 110 драмских, 83 глаžбене и 7 магичних професора Бекера. — Драма је давано укупно 27, и то 13 од француских писаца, 9 од немачких,

1 од енглескога и 4 од домаћа писаца. — Од 28 шаљивих игара припада 16 францеским, 7 немачким, 2 енглеским, 3 домаћим писцима. — Лакрдија приказивано је пет, и то од самих немачких писаца.

Од 83 глаžбене представе певане су ове „велике“ опере: „Зрињски“, „Аида“, „Форџа дел дестино“ (Верди), „Фауст“, „Златка“, „Луција“ (Донизети), „Боконда“ (Понкијели), „Хугеноти“ и „Лизинка“, укупно 40 представа. Комичних опера давано је 24 пута, и то: „Пустинјаково звоно“, „Краљ је рекао“, „Боасиска вештица“, „Анго“, „Корнелијска звона“, „Очарани принц“ и „У бунару.“ Оперете певане су ове: „Шишмиш“, „Бак просјај“, „Панспонат“, „Апајуне“ и „Момчи на броду.“ Три глаžбене вечери у позоришту испуњене су такозваним Quodlibetom.

Највећа брига беше ипак поклоњена драми, те је за то и било 30 вечери више посвећено драмској него ли глаžbenoj уметности. Што се тиче питања, која је струка највише прихода дала, извештаје позоришна управа, да се то не може поближе установити, по што је општинство, које полази позориште, јако немарно, те се не може давати исти комад ни два пута, јер публика не долази више но један пут у позориште. То вреди нарочито за драму, за коју се изберу готово пајбољи комади, па ипак ни први пут не могу напунити куће. Опере се по лазе трајаје, премда и код њих пада број по лазника већ при трећој представи. У извештају тужи се управа позоришна, да је неуспеху позоришта, т. ј. неполаску драме и опере, крива највише необјективна критика домаћих новина. — У прошлјој су години гостовали код народног позоришта гђа Милка Тринина, Фохстрем, Олга Васиљевићева, Милес и Роси.

Позориште имало је од земље 32.000 фор. редовне субвенције, 10.400 фор. добило је да покрије мањак. Варош Загреб даје народном позоришту 10.000 фор. годишње потпоре. Цео приход износи је 94.712 фор. 67. н. а расход 94.552 фор. 67. нч.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(Ред позоришних представа.) У кр. српском народном позоришту у Београду одређен је био овај репертоар: У среду 12. фебруара: „Отело.“ Трагедија у 5 чинова, од В. Шекспира, по Боденштетовом преводу превео Н. Н. — У петак 14. фебруара: „Перишонов пут“. Шаљива игра у 4 чина, од Е. Лабиша, превод с француског. — У недељу 16. фебруара: „Стари наплар.“ Драма у 5 чинова, написали Диманоар и Д. Енери, превео Д. Јоксић.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

32. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 16. ФЕБРУАРА 1886.

САБЉА КРАЉЕВИЋА МАРКА.

АЛЕГОРИЈА У 2 ДЕЛА, С ПЕСМАМА, ОД Ј. ЂОРЂЕВИЋА И А. ХАЦИЋА, МУЗИКА ОД Д. ЈЕНКА

ОСОБЕ:

Краљевић Марко	Миљковић.
Вила	Л. Хаџићева.
Певац	Лазић.
Народ. — Слике.	

СЛИКЕ:

- I. Слика: Деспот Ђурађ Бранковић, синови му Гргур и Стеван, кћи му Мара, и турски цар Мурат II.
- II. Слика: Турски цар Мухамед и босански краљ Стеван Томашевић; турчење босанских великаша.
- III. Слика: Сеоба српска под патријархом Арсенијем Чарнојевићем.
- IV. Слика: Борба Црногорца с Турцима под владиком Данилом.
- V. Слика: Устанак у Србији.
- VI. Слика: Доситије Обрадовић, Сава Текелија, Вук Ст. Карадић и Ј. С. Поповић.
- VII. Слика: Славље.

У среду 19. фебруара: *Свечана представа у прославу успомене на Костују Трифковића: „ЧЕСТИТАМ.“ Шаљива игра у 1 чину, с певањем, написао Коста Трифковић. — За тим: „ЉУБAVНО ПИСМО.“ Шаљива игра у 1 чину, написао К. Трифковић. — На послетку: „ФРАНЦУСКО-ПРУСКИ РАТ.“ Шаљива игра у 1 чину, од К. Трифковића.*

Улазнице се могу добити у писарници позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места и за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у писарници позор. најдуже до 11 сахата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7^½ А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.